

Maailm ja mina, valikaine 35 tundi

1. Üldalused

1.1. Õppeaine kirjeldus

„Maailm ja mina“ valikaine kaudu saame aidata õpilastel ühiskonnas toimuvat paremini mõista. Segaste meedias ilmunud sõnumite asemel saab selgemaks, millised muutused on tänaseks toimunud, milliseid muutusi tulevikus ennustatakse ning mida see ühiskonnale kaasa toob. „Maailm ja mina“ on õppeaine, mis kuulub valikainena kooli õppekavas sotsiaainete ainevaldkonda.

Kuna tegemist on valikainega, õpitulemuste kinnistamiseks võib õpetaja korraldada õppekäigud, õppereisid ja käsitleda muid teemasid õpilaste silmaringi avardamiseks vastavalt õpilaste huvidele ja klassi võimekusele.

1.2. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

„Maailm ja mina“ aines käsitletakse inimese ja ühiskonna toimimist minevikus ning tänapäeval. Valikaine vahendusel kujundatakse õpilastes oskusi näha ühiskonna arengus põhjusetagajärje seoseid ning teha teadlikke valikuid, lähtudes ühiskonnas kehtivatest väärtustest ja moraalinormidest. Õppe vältel kujundatakse õpilastes tahet toimida kõlbelise ja vastutustundliku ühiskonnaliikme ning isiksusena. Sotsiaainete pädevusega taotletakse toimetulekut iseendaga, lähikonnas ning ühiskonnas. Kodanikuks olemist määratletakse kui võimet tegutseda vastutustundliku kodanikuna ja osaleda ühiskonnaelus.

1.3. Hindamise põhimõtted

„Maailm ja mina“ õpitulemuste saavutatuse kohta antakse õpilasele tagasisidet õppeprotsessi käigus, lähtudes õpilase õpiülesannetest. Kokkuvõtvalt hinnatakse kursuse lõpus.

Õpiülesanded võivad olla tehtud kas üksi või rühmatööna.

Hindamiskriteeriume kirjeldatakse kooli õppekava üldosas.

2. AINEKAVA

5. KLASS	
Teema: maailma koolid	
Õpitulemused	Õppesisu
1) saab teadmisi erinevatest kooli süsteemidest maailmas 2) mõistab õppimise tähtsust	Haridussüsteemide struktuur (alusharidus, põhiharidus, keskharidus, kõrgharidus). Haridussüsteemide erinevused. Miks ma pean õppima?
Lõiming: <i>Eesti keel</i> – oskab ennast väljendada; jagab oma mõtteid eesti keeles; koostab teksti. <i>Kunst</i> – vormistab plakati ülevaatlilikult, joonistab.	
Teema: Õppimine ja aju	
Õpitulemused	Õppesisu
1) teab, miks ta aju on tähtis ja kuidas ta õpib; mida teha, et oleks parem õppida 2) nimetab temale sobivad õppemeetodid	Aju ehitus ja funktsioon. Õppimisstrateegiad ja tööriistad. Õppimist toetavad harjumused ja segavad faktorid.
Lõiming: <i>Eesti keel</i> – kuulab video eesti keeles ja oskab vastata küsimustele; kirjutab kokkuvõtte nähtud video põhjal; <i>Inimeseõpetus</i> – inimese aju ehitus ja funktsioonid.	
Teema: Lapse õigused ja kohustused	
Õpitulemused	Õppesisu
1) loetleb ja kirjeldab õigused ja kohustused vastavalt ÜRO lapse õiguste konventsioonile 2) selgitab lapse põhilisi kohustusi kodus, koolis ja ühiskonnas	Kelle poole pöörduda, kui minu õigused on rikutud? Õiguste ja kohustuste tasakaal on oluline harmoonilise ja vastutustundliku elu jaoks.
Lõiming: <i>Eesti keel</i> – väljendab oma arvamust suuliselt, vastab küsimustele, koostab teksti; <i>Ühiskonnaõpetus</i> – tunneb oma õigusi ja kohustusi; teab kelle poole pöörduda nõu saamiseks; näitab üles empaatiat ja austust teiste inimeste õiguste ja tunnete vastu.	
Teema: Turvalisus internetis/ ohud internetis	
Õpitulemused	Õppesisu
1) kirjeldab erinevaid viise, kuidas arvuteid igapäevaelus kasutatakse (nt õppimine, mängimine, suhtlemine, info otsimine) 2) mõistab, kuidas arvutite kasutamine on muutunud ja mõjutanud inimeste eluviisi 3) nimetab populaarsed sotsiaalmeedia platvormid (nt Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat jt) 4) mõistab mis on isikuandmed (nt nimi, aadress, telefoninumber, fotod) 5) teab miks on oluline kaitsta oma isikuandmeid sotsiaalmeedias 6) oskab kaitsta oma privaatsust ja isiklikku teavet ning suudab vältida võimalikke ohtusid	Mis on arvuti ja kui palju me seda kasutame. Kuidas ennast sotsiaalmeedias hoida. Isikuandmed ja privaatsus.

Lõiming: <i>Eesti keel</i> – väljendab oma arvamust suuliselt, vastab küsimustele, koostab teksti; <i>Inimeseõpetus</i> – oskab turvaliselt internetis käituda; oskab hoiduda internetiohtudest.	
Teema: Korrektne laua taga istumise asend (videotund)	
Õpitulemused	Õppesisu
1) teab miks on hea kehaasend oluline ning mõistab kehalise aktiivsuse tähtsust	Istuva eluviisi ja nutiseadmete pideva kasutamise tagajärjed. Ühel õlal raske koti kandmine tekitab selgrookõverdust.
Lõiming: <i>Liikumisõpetus</i> – liikumisharjutused. <i>Eesti keele</i> – täidab töölehe, vaatab video ja vastab küsimustele. <i>Inimeseõpetus</i> – oma keha tundmine.	
Teema: Euroopa Liit	
Õpitulemused	Õppesisu
1) oskab nimetada Euroopa Liidu liikmesriike 2) teab Euroopa Liidu põhilisi sümboleid ja mõistab nende tähendust 3) tunneb Euroopa Liidu eesmärgi ja põhifunktsioone	Euroopa Liidu liikmesriigid, kaarditöö. Euroopa Liidu sümboolid ja kultuuriline tähendus, tähtpäevad. EL põhifunktsioon. Euroopa Liit ja Eesti.
Lõiming: <i>Eesti keel</i> – kasutab keelt korrektselt, koostab teksti. <i>Infotehnoloogia</i> – esitluse koostamine, info otsimine. <i>Ajalugu</i> – töö kaardiga.	
Teema: Eesti rahvakalendri tähtpäevad	
Õpitulemused	Õppesisu
1) oskab nimetada ja kirjeldada olulisemaid Eesti rahvakalendri tähtpäevi 2) teab, millised on nende tähtpäevadega seotud kombid ja traditsioonid 3) saab aru, kuidas rahvakalendri tähtpäevad on seotud looduse ja aastaegade vaheldumisega 4) suudab leida ja kasutada erinevaid teabeallikaid Eesti rahvakalendri tähtpäevade kohta 5) oskab teha lühikesi uurimistöid või esitlusi konkreetsete rahvakalendri tähtpäevade kohta	Rahvakalendri tähendus. Tähtpäevadega seotud kombid ja traditsioonid. Rahvakalendri tähtpäevade seos looduse ja aastaegade vaheldumisega. Tähtpäevade mõju tänapäeva kultuurile. Kalendri loomine. Jõulutradsioonid (Wittensteini Tegevusmuuseumi külastus).
Lõiming: <i>Eesti keel</i> – kasutab keelt korrektselt, koostab teksti, otsib info. <i>Infotehnoloogia</i> – kalendri loomine Wordis. <i>Ajalugu</i> – ülevaade rahvakalendri ajaloost Eestis.	
Teema: Kliima soojenemine ja selle tagajärjed.	
Õpitulemused	Õppesisu

1) oskab selgitada, mis on kliima soojenemine ja millised on selle peamised põhjused	Kliima soojenemise mõiste.
2) oskab arutleda kliima soojenemise põhjuste ja tagajärgede üle	Kasvuhoone effect.
3) mõistab, miks kliima soojenemine on tõsine probleem ja miks selle vastu tuleb tegutseda	Kliima soojenemise põhjused ja tagajärjed: temperatuuri tõus ja selle mõju maailma eri piirkondades, jää sulamine ja merepinna tõus, ekstreemsed ilmastikunähtused (nt tormid, üleujutused, põuad).
4) saab aru oma rollist ja vastutusest keskkonnanahoiu osas ning teab, millised tegevused aitavad vähendada ökoloogilist jalajälge	Kuidas igaüks saab vähendada oma ökoloogilist jalajälge (nt energia säästmine, taaskasutus, säästev tarbimine).
5) mõistab taastuvenergia ja säästva tarbimise tähtsust	

Lõiming:

Eesti keel – kasutab keelt korrektselt, koostab teksti, otsib info.

Kunst – joonistab plakatti.

Teema: Prügi sorteerimine. Mida tehakse taarapunkti toodud pakenditega.

Õpitulemused	Õppesisu
1) teab erinevaid prügi liike ja kuidas neid sorteerida	Kuidas erinevat tüüpi jäätmeid korrektselt sorteerida.
2) mõistab, miks prügi sorteerimine ja taaskasutus on olulised keskkonnale ja majandusele	Sorteerimiskastide ja konteinerite värvikoodid ja tähistused.
3) teab, mis juhtub taarapunkti toodud pakenditega ja kuidas neid taaskasutatakse	Keskkonnakaitse ja loodusvarade säästmine.
4) saab aru mõistest pandipakend	Jäätmete hulga vähendamine prügimägedel.
5) teab, miks peab pandimärgiga pudelid ja purgid kaupluse taaratagastuspunkti tooma ja milline on nende ringlusse võtmise teekond tegemaks vanadest uusi joogipakendeid	Ringmajanduse põhimõtted ja taaskasutuse tähtsus.
	Külastus kohalikku jäätmejaama või taaskasutustehasesse.
	Taarapunkti tööga tutvumine ja selle protsessi jälgimine.

Lõiming:

Eesti keel – kasutab keelt korrektselt, koostab teksti, otsib info.

Kunst – voldiku kujundus ja disain.

Teema: Keskkonnamärgised

Õpitulemused	Õppesisu
1) teab, mis on keskkonnamärgised ja mis on nende eesmärk	Keskkonnamärgised meie igapäevaelus.
2) teab, kuidas keskkonnamärgiseid kasutada teadlikumate ostuotsuste tegemisel	Kuidas keskkonnamärgised aitavad kaitsta meie planeeti.

Lõiming:

Eesti keel – kasutab keelt korrektselt, koostab teksti, otsib info.

Kunst – plakati koostamine.

Teema: Seitse maailmaimet.

Õpitulemused	Õppesisu
1) saab teada, mis on Seitse maailmaimet ja nende ajalooline tähtsus	Seitse maailmaimet: lühikirjeldus ja nende asukoht

2) arendab oskusi uurida ja esitada teavet erinevate ajalooliste objektide kohta	Esitlus „Minu lemmikmaailmaime ja selle tähtsus“.
Lõiming teiste ainetega <i>Eesti keel</i> – kasutab keelt korrektselt, koostab teksti, otsib info; <i>Informaatika</i> – <i>Power Pointi</i> esitluse loomine; <i>Loodusõpetus/ geograafia</i> – uurib kaarte maailma imede asukohtadega. <i>Ajalugu</i> – saab teadmisi iidsete tsivilisatsioonide kohta, uurib antiikmaailma tuntumaid ehitisi.	